

Rapport optreden van politieambtenaren van Bureau De Heemstraat van De Nationale Ombudsman
Uw kenmerk: 2016335643 (KNP-08) en 2016335642 (DHG-06)

7 APR. 2014.

de Nationale
ombudsman

De politiechef van de regionale eenheid Den Haag
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 264
2501CG DEN HAAG

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 368 36 63
Fax: (070) 360 76 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl
Doorkiesnummer
[REDACTED]

Geachte heer Van Musscher, geachte [REDACTED],

Zoals ik u telefonisch reeds heb laten weten, start de Nationale ombudsman een onderzoek naar de bejegening van burgers in met name de Schilderswijk door de politie-eenheid Den Haag. Dit onderzoek betreft een onderzoek uit elgen beweging op grond van titel 9.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Met deze brief informeer ik u over de inhoud van dit onderzoek en verzoek ik u een aantal vragen te beantwoorden.

Datum
28 MRT 2014
Oms nummer
2014.01162
Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

Aanleiding onderzoek

Wij hebben een brief van 24 januari 2014 ontvangen van het u bekende Actiecomité Herstel van vertrouwen uit Den Haag. Het actiecomité, dat stelt noodgedwongen te zijn opgericht om misstanden binnen de politie-eenheid Den Haag aan de orde te stellen, maakte in die brief melding van 48 klachten van burgers. Het actiecomité stelt dat bewoners van de multiculturele Schilderswijk veelvuldig worden gediscrimineerd. Dit zou zich uitlen in het niet opnemen van aangiften die gericht zijn tegen de politie, het niet in ontvangst nemen dan wel behandelen van klachten over de politie, het onheus bejegenen van burgers, het veelvuldig uitoefenen van een ID-controle en het gebruik van disproportioneel geweld.

Behandelend medewerker
mw. mr. X.C. van Balen
Onderwerp
opening

Tijdens een intakegesprek met [REDACTED] en [REDACTED] van het actiecomité gaven zij aan dat het aantal klachten inmiddels was opgelopen tot 59. Gelet op dit grote aantal klachten en de ernst en aard van de klachten, alsmede het feit dat deze klachten veel media-aandacht hebben gekregen, hebben wij besloten een onderzoek uit elgen beweging in te stellen naar bejegening van burgers door de politie-eenheid Den Haag. Dit in vervolg op het nieuwsbericht dat wij op 6 februari jl. hebben doen uitgaan.

Ons nummer
2014.01162

2

Onderwerp van onderzoek

Met dit onderzoek wil de Nationale ombudsman onderzoeken op welke wijze de politie omgaat met bewoners van de multiculturele Schilderswijk. Doel van dit beschouwende onderzoek is het scheppen van een kader waardoor voor bewoners en politie duidelijk is wat zij over en weer redelijkerwijs van elkaar mogen verwachten.

Bij dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

- Wat mogen bewoners van de Schilderswijk, die aangifte willen doen jegens een politieambtenaar en/of een klacht tegen de politie willen indienen, verwachten van de politie?
- Wat mogen bewoners van de Schilderswijk verwachten van de politie wanneer zij uitvoering geeft aan de bevoegdheid tot het uitvoeren van een ID-controle ingevolge artikel 8 Politiewet en de Wet op de Identificatieplicht?
- Op welke wijze geeft de politie in de Schilderswijk uitvoering aan een behoorlijke bejegening? Daarbij valt te denken aan fysiek geweld, verbaal geweld, communicatie en het onderscheid maken naar etnische achtergrond.

Aan de hand van de bevindingen van de ombudsman, zal worden gekeken of het gewenst en/of mogelijk is, een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de verstandhouding tussen de politie en bewoners van de Schilderswijk.

Het is niet de bedoeling een behoorlijkheidsoordeel te geven over het politieoptreden in individuele gevallen. Wel zal, daar waar nodig, aandacht worden besteed aan casuïstiek om de problematiek inzichtelijk te maken.

Wijze van onderzoek

Het onderzoek start met het verzamelen van (schriftelijke) informatie en het voeren van gesprekken met politieambtenaren, burgers die klachten hebben over de politie en verschillende mensen die beroepsmatig in de Schilderswijk werkzaam zijn dan wel op andere wijze bij de Schilderswijk betrokken zijn. Zo heeft er reeds een gesprek plaatsgevonden met de chef van bureau De Heemstraat en met één van de oud-politieambtenaren die in de uitzending van TV West zijn verhaal heeft gedaan. Ook zullen medewerkers van het Bureau Nationale ombudsman een aantal diensten met de politie meedraaien.

Ons nummer
2014.01162

3

Wanneer die gesprekken zijn afgerond en er voldoende informatie is vergaard, zal er een ronde-tafelbijeenkomst worden georganiseerd, waarvoor betrokkenen worden uitgenodigd.

Verzoek om reactie

Om een goed beeld te krijgen of er al dan niet sprake is van een behoorlijke bejegening door de politie, vragen wij om binnen zes weken uw visie te geven op het onderwerp van het onderzoek.

Vragen

Graag ontvangen wij uw antwoord op de volgende vragen:

- Hoeveel klachten heeft de politie-eenheid in 2013 ontvangen over gedragingen van politieambtenaren van bureau De Heemstraat?
- Hoeveel van deze klachten zijn voorgelegd aan de klachtencommissie?
- Hoeveel burgers van allochtone afkomst hebben in 2013 aangifte gedaan tegen een politieambtenaar/politieambtenaren van bureau De Heemstraat?
- In hoeveel gevallen heeft dit geleid tot een intern onderzoek?
- In hoeveel gevallen heeft dit geleid tot strafvervolgning?
- Geldt er in de eenheid Den Haag dan wel meer specifiek in de Schilderswijk beleid met betrekking het uitvoeren van de ID-controle?
- Geldt in die wijk een zero-tolerancebeleid? Zo ja, wat houdt dit in?
- Indien er sprake is van specifiek beleid met betrekking tot het optreden van de politie in die wijken, is dat dan algemeen bekend gemaakt? Zo ja, op welke wijze?

Indien mogelijk verzoek ik u uw antwoorden met stukken te onderbouwen.

Doorsturen klachten/aangiften

Naast het onderzoek dat de Nationale ombudsman instelt, hebben wij 17 individuele klachten doorgestuurd aan de klachtcoördinator van de politie Den Haag, [REDACTED], met het verzoek deze in behandeling te nemen en zo nodig aan de klachtencommissie voor te leggen. Hoewel deze klachten de aanleiding zijn voor ons onderzoek, zullen wij deze klachten nu niet onderzoeken. Wel kan de Nationale ombudsman besluiten deze in onderzoek te nemen, indien verzoekers zich tot ons wenden omdat zij het niet eens zijn met de uitkomst of de duur van interne klachtbehandeling.

Ons nummer
2014.01162

4

Van het aanbod om aangiften jegens politieambtenaren door te sturen naar de
Hoofdofficier van Justitie heeft het actlecomité geen gebruik gemaakt.

Contact

Hebt u over deze brief nog vragen, neem dan contact op met mevrouw
X.C. van Balen [REDACTED], mevrouw J. van Wijk [REDACTED] of mevrouw
M.S. de Vries [REDACTED].

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman

[REDACTED]

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

Organisatieonderdeel Den Haag
Staf
Veiligheid, Integriteit en Klachten

Behandeld door [REDACTED]
Functie [REDACTED]
Postadres Postbus 264
2501 CG Den Haag
Telefoon 0900-8844
E-mail [REDACTED]
Ons kenmerk [REDACTED]
Uw kenmerk 2014.01162
Datum 30 april 2014
Onderwerp Onderzoek Schilderswijk
Bijlage(n) 1

Retouradres: Postbus 264, 2501 CG Den Haag

Aan:
De Nationale Ombudsman
Dhr. mr. F.J.W.M. van Dooren
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Geachte heer Van Dooren,

Naar aanleiding van uw brief van 28 maart 2014 betreffende uw onderzoek naar de bejegening van burgers in met name de Schilderswijk door de politie-eenheid Den Haag, bericht ik u het volgende.

In uw brief stelt u mij een aantal vragen welke ik als volgt heb beantwoord.

Vraag: Hoeveel klachten heeft de politie-eenheid in 2013 ontvangen over gedragingen van politieambtenaren van bureau De Heemstraat?

Antwoord: 33 klachten.

Vraag: Hoeveel van deze klachten zijn voorgelegd aan de klachtencommissie?

Antwoord: 7 klachten, waaronder één klacht na tussenkomst door het Actiecomité Herstel van Vertrouwen.

Vraag: Hoeveel burgers hebben in 2013 aangifte gedaan tegen een politieambtenaar / politieambtenaren:

- a. Eenheid Den Haag?
- b. Bureau De Heemstraat?

Antwoord: a. 85 (55 x afgehandeld, 30 x nog in behandeling OM)
b. 9 (5 afgehandeld – 5 x rechtmatig opgetreden, 3 x nog in behandeling, 1 x art. 12 Sv procedure)

Vraag: In hoeveel gevallen heeft dit geleid tot een Intern onderzoek?

- a. Eenheid Den Haag?
- b. Bureau De Heemstraat?

Antwoord: a. 1.
b. 0.

Vraag: In hoeveel gevallen heeft dit geleid tot strafvervolgng?

- a. Eenheid Den Haag?
- b. Bureau De Heemstraat?

Antwoord: a. 1. (Geldboete € 500 i.v.m. veroorzaken aanrijding)
b. 0.

Vraag: Geldt er in de eenheid Den Haag dan wel meer specifiek in de Schilderswijk beleid met betrekking tot het uitvoeren van de ID-controle?

Antwoord:

Er is geen specifiek beleid in de Schilderswijk rondom het uitvoeren van de ID-controle. De politie volgt hierin de landelijke wetgeving.

De identificatieplicht geeft de politie niet de bevoegdheid zonder reden de identiteit van personen te controleren. Het verzoek om identificatie moet nodig zijn voor de uitvoering van de taken van de politie. Bijvoorbeeld bij verkeerstoezicht, hulpverlening bij een ongeluk of opsporing van strafbare zaken. Er hoeft daarbij overigens geen sprake te zijn van een verdenking van een strafbaar feit. Eén van die taken is de aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen die helaas in de Schilderswijk bestaan. Om deze groepen in kaart te brengen verzamelt de politie ook informatie in.

Hoewel de politie daartoe niet wettelijk verplicht is, probeert zij zoveel als mogelijk uitleg te geven aan de betrokkene over de reden van een identiteitscontrole.

Als iemand geen origineel of geldig identiteitsbewijs kan of wil laten zien, is hij/zij strafbaar en kan een boete volgen. Dit betreft landelijk beleid dat dus ook in Den Haag van toepassing is. Ook de hoogte van de boetes is landelijk vastgesteld. Deze zijn niet inkomensafhankelijk.

Als iemand van mening is dat hij/zij ten onrechte een boete heeft gekregen, omdat daar bijvoorbeeld geen aanleiding toe was, kan dat punt naar voren worden gebracht in een bezwaar bij Justitie.

Vraag: Geldt in die wijk een zero-tolerancebeleid? Zo ja, wat houdt dit in?

Antwoord:

De eenheid Den Haag hanteert een aanpak die zich met name kenmerkt door een probleemgerichte aanpak, niet zozeer een standaard zero-tolerancebeleid. Die probleemgerichte aanpak houdt in een integrale aanpak van veiligheidsproblemen, gebaseerd op probleemanalyses en met inzet van de veiligheidsketen. Dit gedachtegoed is overigens ook wel samengevat in 'the best of three worlds': probleemgericht, informatiegestuurd en waar mogelijk samen met de burger. De politie richt zich daarbij op de plekken/personen waar criminaliteit en crimineel gedrag zich concentreren; specifieke delicten (hotcrimes), geografische gebieden (hotspots en hot areas), voorzieningen (hotfacilities), specifieke daders (hotshots), dadergroepen (hotgroups) en slachtoffers (hotvictims). Specifiek voor wat betreft de Schilderswijk is relevant dat zich meerdere criminele en overlastgevende jeugdgroepen hier ophouden. De aanpak binnen de Schilderswijk richt zich onder andere op het gedrag van de 'negatieve knooppunten' binnen deze jeugdgroepen.

Vraag: Indien er sprake is van specifiek beleid met betrekking tot het optreden van de politie in die wijken, is dat dan algemeen bekend gemaakt, Zo ja, op welke wijze?

Antwoord:

De wijk kenmerkt zich door zeer veel jeugd. De wijk is samengesteld uit 125 nationaliteiten en 198 culturen. Binnen dit gebied bevindt zich een groot aantal scholen waarvan meerdere met bijzonder onderwijs. Enkele van deze scholen hebben bovendien een 'regionale functie'. Daarnaast kenmerkt de wijk zich door hoge werkloosheid. De jeugdoverlast en de jeugdcriminaliteit vormen een nadrukkelijk aandachtspunt in de wijk. Voorts verdient met name het socialisatieproces van Marokkaanse jongeren de aandacht.

Voor de gehele gemeente Den Haag is door de gemeenteraad een uniform veiligheidsbeleid vastgesteld, dit staat geformuleerd in het Integraal Veiligheidsplan 2012-2015. Vanzelfsprekend is dit veiligheidsbeleid ook het uitgangspunt voor het beleid in de Schilderswijk. De probleemgerichte aanpak staat ook hier weer centraal.

Uitgangspunt binnen het Integraal Veiligheidsplan is dat de veiligheid van Den Haag voor de periode 2012-2015 vorm krijgt langs drie sporen:

- 1. Aanpakken van zware en veel voorkomende criminaliteit;*
- 2. Gebiedsgerichte aanpak: gebiedsgerichte inzet in wijken en buurten in combinatie met een persoonsgerichte en groepsgerichte aanpak van overlastgevende en criminele jongeren, veelplegers en ex-delinquenten;*
- 3. Stevige aanpak van de georganiseerde criminaliteit, strafrechtelijk en bestuurlijk.*

Ter informatie doe ik u het Integraal Veiligheidsplan 2012 – 2015 van de gemeente Den Haag toekomen.

Ik ga er vanuit u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met de meeste hoogachting,

P. van Musscher EMPM
Politiechef Den Haag

[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: dinsdag 13 mei 2014 15:17
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]
Onderwerp: FW: Cijfers tbv onderzoek Schilderswijk
Dag [Redacted]

Hierbij cijfers van bureau De Heemstraat die je kan gebruiken t.b.v. het onderzoek Schilderswijk. 2013, afgezet tegen 2010.

Met vriendelijke groet,

[Redacted]
Beleidsmedewerker klachten

Politie | Den Haag | Staf | Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK)
Postbus 264, 2601 CG Den Haag
[Redacted]

Van: [Redacted]
Verzonden: dinsdag 13 mei 2014 15:03
Aan: [Redacted]
CC: [Redacted]
Onderwerp: RE: Cijfers tbv onderzoek Schilderswijk

Beste [Redacted]

Zoals gevraagd een aantal resultaten.

Het aantal criminele jeugdgroepen was in 2010 acht en was in 2013 drie.

Straatroof:	2013	101 maal.	Dit betreft tov 2010 een afname van 55%
Woninginbraak	2013	334 maal.	Dit betreft tov 2010 een afname van 23%
Diefstal uit bedrijf	2013	67 maal.	Dit betreft tov 2010 een afname van 42%
Diefstal uit voertuig	2013	356 maal.	Dit betreft tov 2010 een afname van 52%
Diefstal van voertuig	2013	58 maal.	Dit betreft tov 2010 een afname van 43%
Zakkenrollerij	2013	504 maal.	Dit betreft tov 2010 een afname van 46%
Overval	2013	10 maal	aantallen 2010 niet direct ter beschikking

Aantal verdachten OM: 2010: 879
2011: 1002
2012: 1117
2013: 1372

Aantal staandhoudingen (verkeer en overlast): 2010: 8253
2011: 7009
2012: 8054
2013: 8400

Daarnaast is de samenwerking met de partners de afgelopen jaren sterk geïntensiveerd. Dit heeft in 2013 bijvoorbeeld geresulteerd in o.a. vele honderdduizenden euro's beslaglegging door de belastingdienst, 9 formele overleggen in het veiligheidshuis waarbij 54 subjecten besproken zijn, 6 ISD trajecten, een woning gesloten op last van de burgemeester, huurcontracten opgezegd door de woningbouw, enkele tientallen uitkeringen stopgezet/ teruggevorderd.

Vriendelijke groet,

[Redacted]

16 JUNI 2014

De politiechef van de regionale eenheid Den Haag
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 264
2501CG DEN HAAG

Postadres
Postbus 93122
2509 AC Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 161
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 380 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl
Doorkiesnummer
[REDACTED]

Geachte heer Van Musscher, geachte [REDACTED]

Op 28 maart 2014 is de Nationale ombudsman een onderzoek uit eigen beweging gestart naar de bejegening van burgers door politieambtenaren van de politie-eenheid Den Haag in de Schilderswijk. Per brief van gelijke datum bent u hiervan op de hoogte gesteld.

In deze brief hebben wij ook aangegeven op welke wijze wij onderzoek doen en aangekondigd dat wanneer alle gesprekken zijn afgerond en er voldoende informatie is vergaard, er een ronde-tafelblijeenkomst met verschillende betrokkenen zou worden georganiseerd. Inmiddels bevinden wij ons in deze fase van het onderzoek.

Vanaf het moment van het openen van het onderzoek – eind maart – tot heden, is ons echter duidelijk geworden dat er tussen de verschillende partijen die betrokken zijn bij het politieoptreden in de Schilderswijk (o.a. de politie, de gemeente Den Haag en het Actiecomité Herstel van Vertrouwen) reeds vele overleggen hebben plaatsgevonden en mogelijk nog steeds plaatsvinden. Gelet hierop zien wij in het organiseren van een ronde-tafelblijeenkomst geen toegevoegde waarde en zullen wij hiervan afzien.

Wel zal aan u begin juli a.s. een verslag van bevindingen van ons onderzoek worden toegestuurd. Mocht u daartoe aanleiding zien, dan ben ik bereid om met u over het verslag van bevindingen in gesprek te gaan. Daarna zal het definitieve rapport met daarin onze conclusies worden uitgebracht.

Datum
13 JUN 2014

Ons nummer
2014,01162
Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker
mw. mr. X.O. van Balen
onderwerp
stand van zaken onderzoek
Schilderswijk

de Nationale
ombudsman

Ons nummer
2014.01162

2

Hebt u nog vragen?

Hebt u over deze brief nog vragen, neem dan contact op met mevrouw mr. X.C. van Baler [REDACTED], mevrouw J. van Wijk, [REDACTED] of mevrouw mr. M.S. de Vries.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman

[REDACTED]

mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

Politie Den Haag		
Reg.Nr. 14-15757		
Ingekomen 24 OKT. 2014		
Code		
Beh.	Par.	Datum
PC		

de Nationale
ombudsman

De politiechef van de regionale eenheid Den Haag
T.a.v. de heer P. van Mussoher
Postbus 264
2501CG DEN HAAG

Postadres
Postbus 93122
2509 AG Den Haag
Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 161
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 366 86 63
Fax: (070) 360 76 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl
Doorkiesnummer

Geachte heer Van Musscher,

Hierbij ontvangt u het rapport 'Contrasterende beelden' dat de Nationale ombudsman heeft opgesteld naar aanleiding van het onderzoek dat is verricht naar het optreden van politieambtenaren van Bureau De Heemstraat in de Haagse Schilderswijk. In dit beschouwende rapport vindt u aandachtspunten voor zowel de politie als de burger.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik om u, de heer M. El Achkar, mevrouw N. Bogers, [REDACTED] en alle politieambtenaren met wie de onderzoekers hebben gesproken te bedanken voor de informatie die ten behoeve van dit onderzoek is verstrekt.

Aandachtspunten

In dit rapport geef ik een aantal aandachtspunten. Ik verzoek u hierop een reactie te geven. Deze reactie ontvang ik graag binnen acht weken.

Rapporten zijn openbaar

Onze rapporten zijn openbaar en te vinden via www.nationaleombudsman.nl. Daarnaast verstrekken wij dit rapport op aanvraag aan belangstellenden.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

[REDACTED]
mr. F.J.W.M. van Dooren,
waarnemend ombudsman

Datum
29 juli 2014
Oms nummer
2014/070
Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen
rapport
Behandelend medewerker
mw. mr. X.C. van Balen
Onderwerp
rapport 'Contrasterende beelden'

eenheid Den Haag
staf | bestuursondersteuning
Postadres postbus 264
2501 CG Den Haag
Bezoekadres Burgemeester Patijnlaan 35
2585 BG Den Haag
Telefoon [REDACTED]
Fax [REDACTED]
Datum 10 oktober 2014
Onderwerp Rapport 'Contrasterende beelden'
W kenmerk 2014/078
Ons kenmerk 14-11824
Bijlagen

De Nationale Ombudsman
de heer mr. F.J.W.M. van Dooren, wnd.
Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Geachte heer Van Dooren,

Bij brief van 29 juli 2014 hebt u mij het rapport 'Contrasterende beelden' gezonden, waarin de uitkomsten zijn weergegeven van het onderzoek dat door u is ingesteld naar het optreden van politieambtenaren van Bureau De Heemstraat in de Haagse Schilderswijk. U hebt mij verzocht te reageren op de in het rapport vermelde aandachtspunten. Graag voldoe ik hierbij aan uw verzoek.

Alvorens te reageren op de specifieke aandachtspunten, hecht ik eraan te vermelden dat ik mij zeer herken in het beeld van de Schilderswijk dat u in uw rapport schetst en daarmee van de context waarin de politie zijn werk moet doen. Ik heb respect en waardering voor uw onderzoeksters die erin zijn geslaagd in een relatief korte periode deze analyse in alle scherpte trefzeker neer te zetten.

Zoals ook uit uw rapportage blijkt, is het enerzijds zaak om voort te gaan op de ingeslagen weg als het gaat om de bestrijding van criminaliteit en onveiligheid door er als politie "bovenop" te zitten. Dat is wat de goedwillende burgers en ondernemers in de wijk (die verult in de meerderheid zijn) van ons mogen verwachten. Dat is ook randvoorwaardelijk om de winst die we de afgelopen jaren ontegenzeggelijk hebben geboekt, niet weer verloren te laten gaan. Aan de andere kant wijst u terecht op het belang van een correcte bejegening door politieambtenaren van alle burgers en van open en transparante communicatie als het gaat om de uitoefening van de politietoek. Met u ben ik van mening dat dit van wezenlijk belang is voor het behoud van draagvlak onder de bevolking en daarmee de legitimiteit van het politioptreden.

De afgelopen weken – ook na het verschijnen van uw rapport – hebben nog eens duidelijk geïllustreerd in wat voor een complexe omgeving, sterk beïnvloed door de internationale context, de politie in een wijk als de Haagse Schilderswijk moet acteren. Dat geldt zowel voor de medewerkers van Bureau De Heemstraat, waarop uw onderzoek zich heeft toegesplitst, als Bureau Hoefkade, waarvan het werkgebied eveneens onderdeel van de Schilderswijk uitmaakt.

Eenzijds maken de maatschappelijke verhoudingen die sterk doorwerken in de interactie tussen burgers en politie het niet altijd eenvoudig om de – vaak praktisch gerichte – aanbevelingen in alle situaties (waarin soms sprake is van grote emoties) onverkort in praktijk te brengen. Anderzijds is het juist nu van het grootste belang om de verbinding met alle burgers te behouden en waar mogelijk te versterken. Daar dienen we ons in ons optreden steeds en terdege van bewust te zijn.

Het vinden van een goede balans daarin mag van een professionele politieorganisatie worden verwacht. Dat is echter niet altijd een sinecure.

Tegen deze achtergrond reageer ik graag op de door u geformuleerde aandachtspunten. Daarbij is het nadrukkelijk onze intentie om hieruit niet alleen lessen te trekken voor Bureau De Heemstraat, maar voor de gehele eenheid. Het gaat immers om algemene beginselen die ten grondslag moeten liggen aan een behoorlijke en effectieve uitvoering van de politietaak.

U hebt uw aandachtspunten geformuleerd in de vorm van verwachtingen, die burgers en politie ten opzichte van elkaar zouden mogen hebben. Ik herken mij daarin. In mijn reactie zal ik mij vooral richten op hetgeen de burgers van de politie mogen verwachten. Daar liggen immers vooral onze beïnvloedingsmogelijkheden. Toch permitteer ik mij een enkele opmerking te maken over het handelingsperspectief van de burger en dan met name de jongeren in wijken als de Haagse Schilderswijk. Ook dat is immers bepalend voor de wijze waarop de interactie met de politie in de praktijk plaatsvindt.

Naar mijn stellige overtuiging speelt het sociaal-economisch perspectief voor veel jongeren in wijken als de Schilderswijk een belangrijke rol. Gebrek aan perspectief en het gevoel maatschappelijk te zijn buitengesloten, zijn factoren die van doorslaggevend belang kunnen zijn bij de wijze waarop zij de overheid in het algemeen en in het bijzonder de politie tegemoet treden. De opdracht zou moeten zijn de jongeren niet uit te sluiten, maar hen juist te "omarmen", tenzijde hen een reëel perspectief te bieden. Het leggen van de verblindende straat-school-thuis is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Dat is uiteraard niet primair een opgave voor de politie. Maar de politie kan daaraan wel een bijdrage leveren. Waartoe wij graag bereid zijn. Dat mag ook blijken uit de initiatieven die de afgelopen tijd zijn ontwikkeld, gericht op het leggen van verblindende met de wijk en in het bijzonder de jongeren. Wij zullen daaraan waar mogelijk nog een impuls geven. Ter illustratie: vorige week heeft er een ontmoeting plaatsgevonden tussen leidinggevendenden van het politiedistrict Centrum en een brede vertegenwoordiging van de Marokkaanse gemeenschap, waarin wederzijds beelden en verwachtingen zijn uitgesproken. Deze ontmoeting is door alle aanwezigen als zeer zinvol ervaren.

Bejegening

Cruciaal hierin is de vraag die elke politiefunctionaris zich bij voortdurende dient te stellen: wat is het effect van mijn handelen in de ogen van de burger? Zoals ik hiervoor aangaf, ligt daarin immers het oordeel besloten over de legitimiteit van het politieoptreden. En dat is iets waarvan iedere politiefunctionaris zich elke dag weer bewust dient te zijn. In de opleiding wordt hieraan nadrukkelijk aandacht besteed. Dat geldt in het bijzonder voor specifieke programma's als "Blauw Vakmanschap", ontwikkeld in samenwerking met de Politieacademie. Het ontwikkelprogramma "Blauw Vakmanschap" begeleidt teams en hun chefs in het reflecteren op en leren van hun eigen uitvoeringspraktijk. Daarbij is het van essentieel belang dat – ook bij jonge politieagenten – begrip bestaat ten aanzien van het handelingsperspectief van de burgers in hun verzorgingsgebied. Dat vraagt om kennis van de wijk en van de maatschappelijke ontwikkelingen. Doel is niet zozeer om te komen tot een – knellend – bejegeningkader, maar veeleer om praktische "tips & tricks" en "do's en don'ts" over de omgang met de wijkbewoners. Dit soort kennisuitwisseling zou niet top down moeten plaatsvinden, maar vooral op het niveau van de werkvloer. We zullen hierin de komende tijd nadrukkelijk investeren.

Een belangrijk element is ook het uitgangspunt dat politiefunctionarissen elkaar in voorkomende gevallen aanspreken op hun handelen. Dat gebeurt weliswaar al, maar zou sterker verankerd kunnen en moeten worden in het dagelijks werk, waarbij elkaar aanspreken niet beperkt blijft tot situaties rond incidenten. Dat vraagt een stevige begeleiding door senioren en ploegchefs. We zullen voorzien in een programma om hen daarop toe te rusten.

Wat hiermee samenhangt, is een evenwichtige en voldoende gedifferentieerde samenstelling van het personeelsbestand van de wijkteams. Enerzijds is van belang dat – waar vaak sprake is van een complexe problematiek – voldoende kennis en expertise voorhanden is om de maatschappelijke verhoudingen in de wijk te kunnen duiden. Dat vraagt ervaring en senioriteit. Aan de andere kant moet worden voorkomen dat politieagenten onder invloed van het klimaat in een wijk afstompen en verharden. Het zoeken van de verbinding moet voorop blijven staan. Dat vraagt het vinden van een zekere balans, die lokaal wordt ingekleurd. Ook hier geldt dat maatwerk sterk de voorkeur verdient boven strak geformuleerde kaders. De toegevoegde waarde voor de wijk dient voorop te staan. In ons personeelsbeleid zullen we ons hier meer nog dan tot nu toe bewust van moeten zijn.

Geweldgebruik

Politiewerk maakt het helaas onvermijdelijk dat in voorkomende gevallen geweld wordt toegepast. Niet voor niets beschikt de politie over het geweldsmonopolie. Naast de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit, geldt daarbij ook het vertrekpunt van – waar mogelijk – de-escalatie en een gefaseerde opbouw van het politietoedreden. Daarbij past, dat transparantie wordt betracht indien geweld is toegepast. Dat moet immers aan de samenleving en in het bijzonder aan degenen die daarmee te maken hebben gehad, uitlegbaar zijn. In die zin neem ik uw aanbeveling graag over. Wat mij betreft komt daarbij, dat we als politie ook zoveel mogelijk “aan de voorkant” uitleggen waarom en wanneer geweld moet worden gebruikt.

Onderscheid naar etniciteit

Ik heb al vaker benadrukt dat we een politie willen zijn voor iedereen. Daarin past niet, dat – zonder dat de situationele omstandigheden daartoe aanleiding geven – de politie etnisch profileert. Bewustwording is daarbij het sleutelwoord. In zowel de algemene opleiding als specifieke trainingen zullen we daar (nog) sterker op inzetten. De gedachten gaan uit naar de ontwikkeling van een speciaal lespakket met praktische handvatten. Met de Anne Frank Stichting hebben we een training ontwikkeld om dit onderwerp bespreekbaar te maken. Ook is educatief filmmateriaal ontwikkeld.

(Meer) diversiteit onder het politiepersoneel is een – ook door mij – reeds lang gekoesterde wens. Het is immers niet meer dan logisch dat de samenleving zich herkent in de politie die haar ten dienste staat. Daarnaast kunnen we als politie de multiculturele expertise die op deze wijze zou worden ingebracht, goed gebruiken. Het vraagstuk blijkt evenwel in de praktijk weerbarstig. Om stappen te kunnen zetten, is het in elk geval noodzakelijk dat (landelijk) aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan. Ik zal dit binnen de politie nog eens met nadruk aan de orde stellen.

Vorderen van het ID-bewijs

Laat ik helder zijn: er mag geen misverstand over bestaan, dat een ID-bewijs slechts wordt gevorderd indien de uitoefening van de politietoek dat redelijkerwijs noodzakelijk maakt. Daarbij dient de politie – in normale omstandigheden – tevens aan te geven waarom dit gebeurt. Dat is nu (nog) niet altijd het geval. Ook hiervoor geldt, dat we daaraan in de opleidingen, briefings en debriefings nadrukkelijk aandacht besteden. Daar zijn we al mee gestart en daar zullen we de komende tijd volop mee doorgaan.

Aangiften en klachten

Hierover kan ik kort zijn. De verwachtingen die u in uw rapport ten aanzien van de politie uitspreekt, zijn ook nu al vertrekpunt voor ons handelen. Dat laat onverlet, dat in incidentele gevallen zaken fout kunnen gaan. En in die gevallen past uitleg en – waar nodig – excuus. Uw rapport vormt aanleiding om dit nog eens onder de aandacht van de leidinggevenden te brengen. Waar momenteel de plaatsing van de nieuwe teamchefs gaande is, zal dit punt ook in de introductieprogramma's worden meegenomen.

Tenslotte

Wanneer we als politie de verbinding met de samenleving willen behouden en verdiepen, dienen we open te staan voor kritiek en reflectie. Die feedback zoeken we actief door het gesprek aan te gaan met maatschappelijke groeperingen (waarbij het moet gaan om een constructieve en open dialoog) en eerst en vooral de burgers. Maar ook door het initiëren van en het verlenen van medewerking aan wetenschappelijk onderzoek. Ook met uw rapportage ben ik daarom blij. Die biedt ons de kans om ons werk (nog) beter te doen.

Hoogachtend,

De politiechef,

P. van Musscher EMPM

